

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 06-09-2024 r.

Znak: WZPS-3.431.3.2.2023.IS

**Pani
Joanna Malińska
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy
Rodzinie w Gryficach
72-300 Gryfice**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r., poz. 1283) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 2285) zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 12 – 14 kwietnia 2023 r. kontrolę kompleksową w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach. Czynności kontrolne prowadzone były w siedzibie kontrolowanej jednostki. Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej, w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli. Zakres kontroli obejmował realizację zadań powiatu wynikających z art. 19, art. 20 i art. 112 ustawy o pomocy społecznej, strukturę organizacyjną jednostki oraz kwalifikacje zawodowe pracowników.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym bez zastrzeżeń w dniu 12 sierpnia 2024 r., przedstawiam Pani wystąpienie pokontrolne.

Działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami¹.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach działa w oparciu o Statut oraz Regulamin Organizacyjny, które określają zadania realizowane z zakresu pomocy społecznej.

Ustalono, że w kontrolowanym okresie, zarówno Dyrektor, jak i pracownicy socjalni Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach posiadali kwalifikacje określone odpowiednio w art. 122 ust. 1 oraz w art. 116 ust. 1 i art. 156 ustawy o pomocy społecznej.

W treści protokołu na str. 4 wskazano, że w „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Gryfickim na lata 2017-2025”, wyszczególniono źródła finansowania, jednak nie określono jej ram finansowych. Należy zatem stwierdzić, że kontrolowanym okresie Strategia nie zawierała wszystkich elementów wskazanych w art. 16b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Ponadto w ww. dokumencie strategicznym wymienione zostały wskaźniki realizacji Strategii, jednak nie posiadały one wartości początkowych i docelowych. Stanowisko w tym zakresie przedstawiono w treści protokołu również na str. 4.

¹ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

W dokumencie strategicznym, zgodnie z art. 119 ust. 9 i 4 ustawy o pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach zostało wskazane jako koordynator realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gryfickiego na lata 2017-2025. Jednocześnie stwierdzono, że określona w Strategii forma monitoringu była realizowana.

Centrum realizowało zadanie własne w zakresie prowadzenia poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców powiatu gryfickiego, znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych. Bezpłatna pomoc specjalistyczna udzielana była w Punkcie Interwencji Kryzysowej, w którym spotkania z radcą prawnym, psychologiem lub terapeutą organizowane były według harmonogramu, po wcześniejszym umówieniu wizyty. Powyższe wskazano treści protokołu na str. 5 wskazano.

W okresie objętym kontrolą dwóm osobom usamodzielnianym przyznano świadczenie pieniężne na mocy art. 88 ustawy o pomocy społecznej. W obu przypadkach była to pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki. W myśl art. 89 ust. 2 u.p.s. pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki w wysokości 30% podstawy miesięcznie przysługuje osobie usamodzielnianej kontynuującej naukę w szkole podstawowej, szkole ponadpodstawowej, szkole wyższej, na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia, w zakładzie kształcenia nauczycieli lub u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego. Kwota ta została podwyższona do 35%, na podstawie uchwały nr XLVII/314/10 Rady Powiatu Gryfickiego z dnia 24 czerwca 2010 r. w sprawie podwyższenia kwoty pomocy pieniężnej przysługującej rodzinom zastępczym i wysokości pomocy na kontynuowanie nauki. Jednakże, w podstawie prawnej przywołanej uchwały powołano się na nieobowiązujący już art. 78 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Wobec powyższego, zachodzi konieczność przyjęcia przez Radę Powiatu Gryfickiego uchwały z uwzględnieniem aktualnego stanu prawnego. Powyższe wskazano w treści protokołu na str. 6 – 7.

Decyzje administracyjne znak: PCPR.DSiPS.dl.5.54.541.621.2022 z dnia 23 września 2022 r. oraz PCPR.DSiPS.dl.5.54.541.603.2022 z dnia 5 września 2022 r. przyznające świadczenie pieniężne na kontynuowanie nauki, zostały zrealizowane przed ich uprawomocnieniem. W związku z tym poinstruowano Panią, że zachodzi konieczność odbierania od klientów oświadczenia określonego w art. 127a k.p.a. W trakcie kontroli, przedłożyła Pani wzór takiego oświadczenia i poinformowała, że będzie ono stosowane od dnia 14 kwietnia 2023 r., co wskazano w treści protokołu na str. 7. Należało zatem uznać, że uchybienie zostało wyeliminowane. W związku z powyższym odstępuję od wydania zalecenia pokontrolnego w tym zakresie.

Ponadto, jak wskazano w treści protokołu na str. 7 -8, we wspomnianych decyzjach, jako organ wydający błędnie wskazano Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach, a w podstawie decyzji wydawanych z upoważnienia Starosty Gryfickiego, nie wskazano upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych, wydanego dla zastępcy dyrektora. Dodatkowo w kwestionariuszach rodzinnych wywiadów środowiskowych

znajdowały się pieczęcie Ośrodka, które nie spełniały wymogów określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Jednocześnie stwierdzam, że ww. uchybienia nie miały wpływu na udzielenie pomocy. W związku z powyższym odstępuję od wydania zaleceń pokontrolnych.

Z uwagi na brak zgłoszeń uprawnionych osób, w kontrolowanym okresie PCPR w Gryficach nie realizowało pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy.

W okresie objętym kontrolą w Powiecie Gryfickim funkcjonowały 2 domy pomocy społecznej, zapewniające łącznie 461 miejsc. W dokumentacji spraw zakończonych decyzjami znak: PCPR.DSiPS.EM.5.57.573.5730.2.2023 z dnia 28 lutego 2023 r. oraz znak: PCPR.DSiPS.EM.5.57.573.5730.8.2023 z dnia 6 marca 2023 r. znajdowały się nieopatrzone datą odbioru zwrotne potwierdzenia odbioru decyzji, mimo że decyzje nie były wystosowane do klientów za pośrednictwem poczty tradycyjnej. Ponadto, w rozstrzygnięciach decyzji strony wskazane zostały jedynie z imienia i nazwiska (bez danych adresowych). W odniesieniu do decyzji, wskazanych w treści protokołu na str. 9 stwierdzono (pkt 1 – 12), stwierdzono, że zostały one zrealizowane przed ich uprawomocnieniem. W związku z tym poinstruowano Panią, że zachodzi konieczność odbierania od klientów oświadczenia określonego w art. 127a k.p.a. W trakcie kontroli, przedłożyła Pani wzór takiego oświadczenia i poinformowała, że będzie ono stosowane od dnia 14 kwietnia 2023 r., co wskazano w treści protokołu na str. 7. Należało zatem uznać, że uchybienie zostało wyeliminowane. Dodatkowo jako organ wydający błędnie wskazano Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach, a w podstawie decyzji wydawanych z upoważnienia Starosty Gryfickiego, nie wskazano upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych, wydanego dla zastępcy dyrektora. Jednocześnie stwierdzam, że ww. uchybienia nie miały wpływu na udzielenie pomocy. W związku z powyższym odstępuję od wydania zaleceń pokontrolnych ww. zakresach.

Powiat gryficki realizował zadania wynikające z art. 19 pkt 11 u.p.s. W okresie poddanym kontroli PCPR w Gryficach prowadziło 2 mieszkania treningowe, przeznaczone łącznie dla 6 usamodzielnianych osób. W trakcie czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zasadności przyznawania pomocy w formie pobytu w mieszkaniu treningowym. Wnioski o udzielenie pomocy były odpowiednio rejestrowane, a postępowania posiadały stosowną dokumentację. Jednocześnie stwierdzono, że jako organ wydający błędnie wskazano Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach, a w podstawie decyzji wydawanych z upoważnienia Starosty Gryfickiego, nie wskazano upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych z dnia 6 lipca 2017 r., wydanego dla zastępcy dyrektora. Stanowisko w tym zakresie zostało przedstawione na stronie 2 niniejszego wystąpienia.

Ustalono, że powiat gryficki nie prowadził domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z uwagi na brak zgłaszanych potrzeb w tym zakresie. Jednocześnie zapewniano

udzielenie ww. formy pomocy na podstawie zarządzenia Nr PCPR.JM.0.02.021.25.2020 Dyrektora PCPR w Gryficach z dnia 16 grudnia 2020 r., którym wprowadzono procedurę kierowania do domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, zgodnie z którą osoby potrzebujące pomocy w ww. formie mogą ją uzyskać w placówkach działających na terenie województwa zachodniopomorskiego.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że PCPR w Gryficach nie prowadzi Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Jednocześnie, poinformowała Pani, że w celu realizacji zadania własnego, wynikającego z art. 19 pkt 12 u.p.s., powiat dysponuje miejscami w lokalu mieszkalnym umiejscowionym w budynku na terenie DPS w Jarominie. Również w tym przypadku Centrum posiada opracowaną procedurę - *Procedurę zapewnienia osobom będącym w sytuacji kryzysowej dostępu do miejsca schronienia do czasu umieszczenia w ośrodku wsparcia lub w ośrodku interwencji kryzysowej.*

W ramach podejmowanych czynności służbowych pracownicy Centrum na bieżąco informują mieszkańców powiatu o przysługujących im prawach i uprawnieniach. Informacje o możliwości skorzystania z pomocy w ramach interwencji kryzysowej rozpowszechniane były m.in. w formie ulotek i materiałów tematycznych, jak również publikowane na stronie internetowej i w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na profilu PCPR i w portalu społecznościowym Facebook. Ponadto, jednostkom samorządowym oraz instytucjom publicznym powiatu gryfickiego udostępniony został informator zawierający dane teleadresowe podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach w 2022 r. zrealizowało 3 szkolenia skierowane zarówno do kadry kierowniczej, jak i pozostałych pracowników pomocy społecznej. Udział w szkoleniach przewidziany był łącznie dla 42 osób. Centrum posiadało również opracowany harmonogram planowanych szkoleń i spotkań na 2022 r. i 2023 r.

Centrum realizowało programy osłonowe, finansowane i nadzorowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Oprócz tego, PCPR w Gryficach realizowało programy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz programy w obszarze wsparcia rodziny i pieczy zastępczej. W obliczu ówczesnych wydarzeń, niezwykle istotny był także projekt pn. „Wsparcie dla osób uciekających przed wojną na Ukrainie, przebywających na terenie Powiatu Gryfickiego”. Realizacja projektu odbywała się w strukturach Centrum, a jego celem była ochrona i integracja osób uciekających przed wojną na Ukrainie.

Sprawozdanie z działalności PCPR w Gryficach za 2021 r. i 2022 r. przedłożone Radzie Powiatu zawierały wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Sprawozdania przekazywane Wojewodzie Zachodniopomorskiemu za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej przesyłane były terminowo.

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2021 została przekazana Radzie Powiatu Gryfickiego oraz Sejmikowi Województwa Zachodniopomorskiego w ustawowym terminie. Jednakże, we wnioskach końcowych Oceny zabrakło rekomendacji na rok następny.

W związku z tym, że Ocena za 2022 r. była w trakcie opracowania, poinstruowano Panią o konieczności zawierania rekomendacji na kolejne lata.

Na terenie powiatu gryfickiego funkcjonuje Powiatowy Ośrodek Wsparcia w Gryficach, będący ośrodkiem wsparcia typu A i B. Stan uczestników na początku i na końcu 2022 r. wynosił 31 osób. Ponadto, działają 3 Warsztaty Terapii Zajęciowej - w Trzebiatowie dla 30 osób, w Jarominie dla 40 osób oraz w Gryficach dla 55 osób, finansowane ze środków PFRON.

Decyzje kierujące do Powiatowego Ośrodka Wsparcia wydaje Dyrektor PCPR w Gryficach. W decyzjach administracyjnych, wymienionych w protokole na str. 17 w pkt 1-3 oraz 8 nie wskazano upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych z dnia 6 lipca 2017 r., wydanego dla zastępcy dyrektora, a jako organ wydający błędnie wskazano Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach. Stanowisko w tym zakresie zostało przedstawione na stronie 2 niniejszego wystąpienia. W dwóch sprawach w rozstrzygnięciu decyzji, strony oznaczone były w sposób nieprecyzyjny, tj. wyłącznie z imienia i nazwiska. Bez podania danych adresowych. Ponadto, w sprawie zakończonej decyzją znak: PCPR.DSiPS.KT.5.57.573.5730.2.22.1.2022 z dnia 26 sierpnia 2022 r. brakowało wniosku strony, a kwestionariusz rodzinnego wywiadu środowiskowego nie zawierał ustaleń dokonanych podczas wywiadu. Z uwagi na to, że uchybienie nie miało wpływu na udzielenie pomocy i wystąpiło incydentalnie, odstępuje od wydania zalecenia w tym zakresie. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zasadności przyznawania pomocy formie przyznawania usług w ośrodku wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na terenie Powiatu Gryfickiego zadania wynikające z rządowych programów pomocy społecznej, mające na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia, realizowane są przez gminy. W okresie poddanym kontroli powiat gryficki realizował 2 programy skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie: program korekcyjno-edukacyjny (w okresie od 13 września 2022 r. do 29 listopada 2022 r.) oraz program psychologicznoterapeutyczny (w okresie od 25 listopada 2022 r. do 20 grudnia 2022 r.).

Starosta przy pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej. Zgodnie z rocznym planem kontroli, w 2022 r. PCPR w Gryficach przeprowadziło kontrole w Domu Pomocy Społecznej w Gryficach, Domu Pomocy Społecznej w Jarominie oraz w Powiatowym Ośrodku Wsparcia w Gryficach. Ustalono, że w wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w funkcjonowaniu jednostek i nie wydano żadnych zaleceń pokontrolnych.

Kwestie dotyczące przyjmowania skarg i wniosków w PCPR w Gryficach regulowane są zarządzeniem nr PCPR.JM.0.02.021.26.2020 Dyrektora PCPR w Gryficach z dnia 16 grudnia 2020 r. W każdą środę w godz. 12:00 - 14:00 Dyrektor Centrum, a w przypadku nieobecności - Zastępca Dyrektora, przyjmuje mieszkańców powiatu gryfickiego w sprawie skarg i wniosków. W kontrolowanym okresie do Centrum wpłynęły dwie skargi, z których jedna – skarga na działalność DPS w Jarominie, nie została przekazana do organu,

zobowiązanego ją rozpatrzyć zgodnie z właściwością. Skarga została załatwiona przez PCPR w Gryficach w formie pisma, w którym to Centrum udzieliło szczegółowych wyjaśnień dotyczących zarzutów zawartych w skardze, lecz nie odniosło się do zasadności samej skargi. Poinstruowano Panią o konieczności przekazywania skarg zgodnie z właściwością określoną w k.p.a. W związku z tym odstępuję od wydania zalecenia w tym zakresie.

W odniesieniu do wskazanych w treści protokołu uchybień wyeliminowanych, nie mających wpływu na przyznanie świadczenia oraz w stosunku, do których udzielono Pani instruktażu w dniu kontroli lub wystąpiły jednorazowo, nie sformułowano zaleceń pokontrolnych.

Za stwierdzone w niniejszym wystąpieniu uchybienia odpowiedzialny był Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach.

W związku z powyższym na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej

zalecam:

Zalecenia zwykłe:

w obszarze decyzji:

1. sporządzanie decyzji administracyjnych zgodnie z zasadami określonymi w art. 107 § 1 k.p.a., w tym właściwe oznaczanie strony lub stron,

w obszarze dokumentów programowych:

1. uzupełnienie ram finansowych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gryfickiego na lata 2017-2025, zgodnie z art. 16b ust. 2 pkt 3 lit. c ustawy o pomocy społecznej.

Dodatkowo konieczne jest, aby Strategia posiadała wartości początkowe i docelowe wskaźników, w celu określenia w jakim stopniu zostały osiągnięte cele.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższych zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

.....

Odpowiedni podpis na oryginale

Do wiadomości:

Pan Ryszard Chmielowicz
Starosta Gryficki